

יום א', י"ח בחשוון תשס"ו (20 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

אחד המוקדים בפרשת "וירא" שאותה קראנו בתורה בשבת הוא הפיכת סדום ועמורה. לאחר האירוע הדרמאטי ומתוך ההפיכה ניצולים ע"י המלאכים לוט ומשפחתו. הפסוקים הבאים מספרים על כך:

"וַיְהִי בְשַׁחַת אֱלֹקִים אֶת-עָרֵי הַכֶּפֶר וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת-אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת-לוֹט מֵתוֹךְ הַהֶפְכָּה בַּהֶפֶךְ אֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר-יָשָׁב בָּהֶן לוֹט. וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּהַר וַיִּשְׁתִּי בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרָא לְשֹׁבֹת בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּמַעְרָה--הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו. וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל-הַצְעִירָה אַבְיָנוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בְּאָרֶץ לְבוֹא עֲלֵינוּ כְּדָרֶךְ כָּל-הָאָרֶץ. לָכֵן נִשְׁקָה אֶת-אַבְיָנוּ יָיִן וְנִשְׁכָּבָה עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאַבְיָנוּ זָרַע. וַתִּשְׁקֶינן אֶת-אַבְיָהֶן יָיִן בְּלִילָה הוּא וַתְּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת-אַבְיָהּ וְלֹא-יָדַע בְּשֹׁכְבָהּ וּבְקוֹמָהּ. וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל-הַצְעִירָה הֵן-שָׁכַבְתִּי אִמָּשׁ אֶת-אַבִּי נִשְׁקָנוּ יָיִן גַּם-הַלִּילָה וּבְאִי שָׁכַבִּי עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאַבְיָנוּ זָרַע. וַתִּשְׁקֶינן גַּם בְּלִילָה הוּא אֶת-אַבְיָהֶן--יָיִן וַתִּקַּם הַצְעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא-יָדַע בְּשֹׁכְבָהּ וּבְקָמָהּ. וַתַּהַרֵּינן שְׁתֵּי בָנוֹת-לוֹט מֵאַבְיָהֶן. וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאֵב הוּא אַבִּי-מוֹאָב עַד-הַיּוֹם. וְהַצְעִירָה גַּם-הוּא יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן-עַמִּי הוּא אַבִּי בְנֵי-עַמּוֹן עַד-הַיּוֹם."

[בראשית י"ט 29-38]

כמה שאלות עולות מסוגיה זו אך ברצוני לשאול רק אחת הפעם: אם אפשר להבין למה בנות לוט עשו מעשה זה (ר' את ההסבר של רש"י) בכלל לא ברור לי למה היו צריכים לפרסם את הדבר? למה בחרו דווקא בשמות לבניהן שיעידו על מה שעשו?

ואכן שאלה זו הטרידה חכמי הדורות ונמצאת תשובה אצל אחד מגדולי הדור האחרון **הרב משה פיינשטיין** זצ"ל. וכך מובא ב"ספר איגרות משה" כרך ח' עמ' 15:

=בהתחלת חורף תרפ"ב (1921) חלה אחד מבעלי הבתים ונפל למשכב במין חולי מוזר ולשונו התנפחה בפיו. כאשר...רבינו (הרב משה) בא לבקרו ביקש החולה להוציא כל איש מעליו וסיפר לרבינו את סיבת חוליו. לדבריו שבוע קודם לכן בשבת פרשת "וירא" [בלימודן] הקשה כיצד זכו בנות לוט שהמשיח יהיה מצאצאיהן אף שלא בושו בגילוי עריות שעשו והודיעו שבניהן הן מאביהן ו[הוא – בעל הבית] דיבר עליהן בדרך בזיון. בלילה הופיעו בחלומי שתי נשים זקנות מאד שראשן ופניהן מכוסים ואמרו שהן בנות לוט. הן הוסיפו ואמרו לו ששמעו את טענתו ובאו מעולם האמת לענות לו. הן טענו שהיו יכולות לומר שמאחר שהן ממשפחת אברהם וניצלו בדרך נס מסדום לא היו תולים בהם מעשה זנות והיו יכולות לייחס לעצמן כל מעשה נס. כך שהיו יכולות לומר שנתעברו מן השכינה כביכול ולייסד דת חדשה כנצרות. והן קראו לבניהן עמון ומואב להודיע שכאשר אשה מתעברת יש לולד תמיד אב בשר ודם. בזכות זה זכו ויצא מהן המשיח האמיתי [דרך דוד המלך שהוא מצאצאי רות המואביה ודרך נכדו רחבעם שאמו היתה נעמה העמונית. ר' דברי הימים ב' י"ב 13]. עוד אמרו שהוא חטא חטא גדול כאשר דיבר עליהן בדרך בזיון. מאחר שהוא דיבר עליהן בזלזול הוא ייענש מידה כנגד מידה כמרגלים [רש"י במדבר י"ד 37] ותשתרבב לשונו ותתנפח בחולי משונה וכן ימות. = כשסיים האיש לספר את סיפורו היסב את פניו לקיר ונפטר לעולמו...

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלוואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל